

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI NÁRODNÍHO KONSORCIA REFERNET ZA ROK 2020

Zpracovala: Mgr. Martina Kaňáková (Národní pedagogický institut ČR)

I. O projektu ReferNet

ReferNet je projekt iniciovaný Evropským střediskem pro rozvoj odborné přípravy (Cedefop), agenturou Evropské komise zaměřenou na rozvoj odborného, počátečního i dalšího vzdělávání v širších souvislostech.

Hlavním úkolem ReferNetu je zpracovávání periodických přehledově-analytických zpráv o systému a politice odborného vzdělávání v dané zemi sloužících zejména jako:

- podklady pro politické rozhodování Evropské komise v oblasti evropského odborného vzdělávání (počáteční i další), pro stanovování optimální strategie do budoucna, a pro tvorbu specifických doporučení Evropské komise pro jednotlivé země v oblasti odborného vzdělávání,
- nástroj monitoringu vývoje odborného vzdělávání v evropských zemích, a k mezinárodnímu srovnávání situace v jednotlivých zemích,
- zdroj příkladů dobré praxe a dalších informací využitelných při rozhodování tvůrců národních politik a dalších expertů.

Zejména v posledních letech v kontextu Strategie EU 2020 stoupá význam ReferNetu jako klíčového nástroje pro hodnocení postupu jednotlivých zemí k realizaci cílů Strategie EU 2020 a pro tvorbu specifických doporučení Evropské komise pro jednotlivé země v oblasti odborného vzdělávání (jedná se o reporting vývoje ve vztahu k cílům strategie).

Česká republika se k síti ReferNet připojila v roce 2004 spolu se vstupem do EU. V čele každé národní sítě stojí národní koordinátor, který na svoji činnost získává čtyřletý grant od Cedefopu podmíněný spolufinancováním ze strany národních orgánů. **V ČR je na období 2020-2023 koordinátorem sítě Národní pedagogický institut ČR.¹**

NPI ČR se přihlásil s ohledem na proces slučování až do druhého kola výzvy v únoru 2020. Po úspěšném hodnocení žádosti o grant byla v dubnu 2020 **uzavřena rámcová smlouva mezi Cedefopem a Národním pedagogickým institutem ČR na období 2020-2023.**

Činnosti proto v roce 2020 začaly oproti většině ostatních zemí s tříměsíčním časovým skluzem, který se projevil u odevzdání výstupu VET Policy Report (zpráva byla odevzdána v květnu, řádný termín odevzdání byl únor) a European Skills Index (materiál byl odevzdán počátkem října, řádný termín odevzdání byl červen).

V rámci čtyřleté smlouvy Cedefop každoročně uzavírá s národním koordinátorem Specifickou smlouvu o konkrétních pracovních úkolech na každý rok. Žádost o roční grant na 2021 byla Cedefopu odeslána počátkem listopadu.

Garantem projektu je národními orgány jmenovaný **Národní reprezentant sítě ReferNet** - osoba odpovídající za odbornou kvalitu a relevanci výstupů projektu a garantující procesy související s realizací projektu na národní úrovni. **Národní reprezentant validuje všechny výstupy sítě s výjimkou diseminačních aktivit. Tuto pozici v ČR zastává Mgr. Marta Stará (MŠMT).**

II. Výstupy za rok 2020

Zpráva o politice odborného vzdělávání (VET Policy Report), výstup 1a

V pracovním roce 2020 bylo úkolem ReferNetu poskytnout Cedefopu aktuální informace o vývoji a nových iniciativách v oblasti politiky odborného vzdělávání zaměřené zejména na čtyři střednědobé cíle stanovené v komuniké z Rigy z roku 2015 (hlavní dokument pro reportování o vývoji národní politiky odborného vzdělávání). Byly aktualizovány údaje z minulých let a doplněna některá nová témata politik, projektů, iniciativ či celonárodních diskuzí. Aktualizace a úpravy probíhaly prostřednictvím nového nástroje VET Ref, který je

¹ NPI ČR vznikl v lednu 2020 sloučením Národního ústavu pro vzdělávání a Národního institutu dalšího vzdělávání.

dostupný přímo v prostředí nové komunikační platformy Drupal, a pokrývají období leden 2019 – únor 2020.

Počátkem roku 2021 by měla být zpráva převedena do online podoby, která umožní nejen zajímavé srovnání mezi zeměmi, ale také ukáže posun a vývoj politiky OV konkrétní země na časové ose.

Jednotlivé národní zprávy o politice odborného vzdělávání slouží především Evropské komisi - DGVT (Direktorát EK pro odborné vzdělávání a přípravu) a ACVT (Poradní výbor pro odborné vzdělávání) jako významný zdroj informací o pokroku, které učinily jednotlivé země v oblasti plnění společných cílů. Slouží také jako informační podklad pro Evropskou komisi v kontextu tzv. „evropského semestru“ a jsou rovněž zdrojem informací pro Cedefop při přípravě souhrnných analytických zpráv o vyhodnocení pokroku v politice odborného vzdělávání. Cedefop připravuje národní zprávy obsahující shrnutí vývoje, viz např. shrnutí 2015-2019: <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/country-reports/developments-vocational-education-and-training-policy-2015-19-czechia>

Zpráva byla Cedefopu odevzdána počátkem května po validaci Národní reprezentantkou.

Novinky z oblasti odborného vzdělávání v ČR, výstup 1b

Síť ReferNet pravidelně informuje Cedefop o vývoji v odborném vzdělávání a souvisejících tématech prostřednictvím krátkých aktuálních článků (v rozsahu 500 slov) zasílaných minimálně 3x ročně. Články jsou zveřejňovány na webu Cedefopu a slouží rovněž jako podklad, který Cedefop využívá pro zpravodajství účastníkům výročních zasedání DGVT (Direktorát EK pro odborné vzdělávání a přípravu) a Poradního výboru pro odborné vzdělávání (Advisory Committee for Vocational Education and Training).

V roce 2020 tým ReferNetu ČR zpracoval čtyři novinky. První letošní zpráva byla Cedefopu zaslána v dubnu a informovala o reformě financování regionálního školství a změnách, které školám od ledna 2020 přinesla. Téma druhé zprávy bylo všem členským zemím zadáno jednotně, a to s ohledem na pandemii COVID 19. Cílem bylo popsat ad hoc změny v systému, tedy např. řešení praktického vyučování, ukončování studia a přijímací zkoušky. Druhá zpráva byla odeslána v červnu. Třetí zpráva, která byla Cedefopu odeslána na konci října se věnovala změně legislativy související s distančním vzděláváním. Poslední novinka, která byla odevzdána v listopadu, se týkala schválené Strategie 2030+.

Všechny novinky byly validovány Národní reprezentantkou ReferNetu.

Zaostřeno na odborné vzdělávání – souhrnná publikace (Spotlight on VET), výstup 2a

V uplynulých letech Cedefop ve spolupráci s členskými zeměmi vytvořil a průběžně aktualizoval Informační leták v rozsahu šesti stran, jehož cílem bylo představit klíčové jevy, silné stránky a výzvy národního systému. Tento leták připravují již třetím rokem pouze ty země, které v daném roce předsedají Radě EU. V roce 2018 Cedefop poprvé vytvořil souhrnnou publikaci, ve které měla každá země k dispozici dvojlist – obsahující popis systému, jeho charakteristické rysy a výzvy, ale také graf. Právě verze z roku 2018 byla předmětem revizí v letošním roce.

V září byl Cedefopu odeslán v souladu s novým zadáním výrazně upravený text do souhrnné publikace, který doznal významných změn, a to jak z hlediska obsahu, tak struktury. Nově by součástí publikace měla být také data, podobně jako tomu bylo v letáku. Vydání aktualizované souhrnné publikace se očekává v prvním čtvrtletí roku 2021. Na webu Cedefop je v současné době dostupná předchozí verze z roku 2018.

Aktualizace byla validována Národní reprezentantkou a zaslána k připomínkám členům Řídícího výboru.

Tematické aktivity – studie (tzv. „Articles“) nebo průzkumy, výstup 3a, 3b a 3c

V rámci této aktivity bývají zpravidla zpracovávány kratší tematické studie v rozsahu 10-20 stran, jejichž témata volí Cedefop vždy na základě aktuálních priorit evropské vzdělávací politiky. Cílem této aktivity je poskytnout základní přehled o zvolené problematice na národní

úrovni zejména pro účely mezinárodní komparace. Studie slouží rovněž jako podkladový materiál pro další analytickou práci Cedefopu a následně i Evropské komise.

V roce 2020 byly zpracovány tři výstupy tohoto charakteru. Všechny byly validovány Národní reprezentantkou a zaslány k vyjádření členům Řídícího výboru.

- A. První letošní tematickou zprávou byl **Evropský index dovedností (European Skills Index)**. Evropský index dovedností (ESI) je složený ukazatel, jehož účelem je měřit výkonnost jednotlivých zemí v oblasti rozvoje a využití dovedností (efektivitu vzdělávacího systému). Index byl vyvinut Cedefopem a vydán zatím pro roky 2018 a 2020. Jedná se o nástroj pro sledování vývoje, který umožňuje identifikovat slabší místa systému a vyhledávat země, kterým se naopak v daných oblastech daří lépe, a mohou tak být zdrojem příkladů dobré praxe pro ostatní. Úkolem bylo komentovat zjištění Cedefopu a pokusit se vysvětlit, z jakého důvodu v jednotlivých pilířích vycházejí určité hodnoty, a dále připravit shrnutí za ČR. Druhou část úkolu pak tvoří diseminace ESI na národní úrovni. ESI byl prezentován na Výročním zasedání Národního konsorcia formou online prezentace Mgr. Zdeňky Šímové. Prezentace se účastnili také zájemci mimo Národní konsorcium, kteří při své práci mohou index využít. ESI byl dále propagován formou článků na provizorní webové stránce projektu. Zpracovatelem tohoto úkolu byl Národní vzdělávací fond. Vzhledem k pozdějšímu zahájení realizace letošních úkolů a delšímu procesu veřejné zakázky, byl výstup odevzdán Cedefopu po vzájemné domluvě s expertem Cedefop místo koncem června až na počátku října.
- B. Druhým výstupem v rámci této aktivity byla příprava podkladové studie pro rozsáhlou studii Cedefopu **Budoucnost odborného vzdělávání a přípravy v Evropě**, kterou Cedefop zpracovává s dalšími výzkumnými organizacemi Rakouska, Itálie a Spojeného království. Studie staví na projektu Měnící se povaha a role odborného vzdělávání a klade si za cíl najít faktory, které ovlivňují vývoj a podobu odborného vzdělávání v jednotlivých členských zemích, a jaké jsou proměny v čase. Studie měla podobu rozsáhlého dotazníku, který byl rozdělen do pěti oblastí. Cílem bylo popsat změnu obsahu a profilu odborného vzdělávání v posledních 20 letech a poskytnout základní přehled relevantních dokumentů a dalších národních zdrojů, které by mohly podpořit výzkum Cedefopu v této oblasti. Výstup za ČR byl zaslán Cedefopu v polovině září 2020.
- C. Poslední letošní tematickou zprávou byla **aktualizace národní zprávy pro Mobility Scoreboard**. Aktualizace byla provedena po dvou letech. Národní zpráva byla odeslána Cedefopu v polovině listopadu. Aktualizaci Cedefop zveřejní v září 2021 <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/data-visualisations/mobility-scoreboard/>
Nástroj Mobility Scoreboard byl poprvé představen u příležitosti prvního Evropského týdne odborných dovedností v Bruselu v prosinci 2016. Strategický rámec ET 2020 totiž stanovil, že do roku 2020 se má 6% mladých lidí v OV účastnit mobility v průběhu své odborné přípravy. V roce 2016 ReferNet zpracoval podklady pro Mobility Scoreboard formou rozsáhlého online dotazníku (cca 120 otázek), přičemž tematické oblasti vycházely z dokumentu Mládež v pohybu (2011). Smyslem tohoto nástroje bylo zjistit a zhodnotit, jaká panuje situace v členských zemích EU v oblasti podpory a propagace mobility v odborném vzdělávání v rámci Evropy i mimo ni, zda je mobilita podporována prostřednictvím Erasmus+ nebo je součástí systémových opatření, jaké

jsou z hlediska mobility nejčastější překážky a slabiny v politice odborného vzdělávání jednotlivých zemí a zda a jak je mobilita monitorována.

Tematické oblasti národní zprávy

- informace a poradenství o možnostech učební mobility (viditelnost a dostupnost kontaktních míst),
- administrativní a institucionální otázky vztahující se k učební mobilitě v zahraničí,
- uznávání výsledků učení a partnerství,
- financování,
- motivace k účasti na činnostech spojených s nadnárodní mobilitou ve vzdělávání,
- příprava na mobilitu,
- kvalita příležitostí; přenositelnost grantů a půjček; znevýhodnění studenti a úloha špičkářů.

Zvyšování povědomí o odborném vzdělávání, ReferNetu a Cedefop („Visibility actions“), výstup č. 4

V souladu s Diseminační strategií ReferNetu a za přispění členů konsorcia tým ReferNet ČR průběžně realizuje akce zvyšující informovanost o odborném vzdělávání a povědomí o ReferNetu. Hlavní informační kanály zahrnují národní webovou stránku ReferNetu (viz níže), publikování výstupů ReferNetu online, publikování článků o aktivitách, akcích a publikacích Cedefopu.

Na provizorních webových stránkách byly průběžně zařazovány překlady vybraných novinek o OV z členských zemí, článků z Newsletterů Cedefopu: Briefing Note nebo Skills and Mismatch, ale také anotace zajímavých publikací Cedefopu. Na stránkách jsou k dispozici také prolinky na aktuální výstupy sítě v angličtině. Oproti předchozím rokům upouštíme od zveřejňování zpráv a podkladů, které byly za ReferNet ČR odeslané Cedefopu. Důvodem je fakt, že Cedefop příspěvky členů sítě ReferNet připomínkuje někdy i s velkým časovým odstupem. Jakmile je národní výstup zveřejněn na stránkách Cedefop, uveřejňujeme odkaz na něj také na webu ReferNetu. V případě odůvodněné potřeby (poptávka ze strany ŘV či členů Národního konsorcia) je možné zajistit překlad konkrétní zprávy do češtiny.

Členům ŘV zastupujícím ČMKOS a SP ČR byla nabídnuta možnost účasti na webináři Cedefop a Eurofound, kde byly představeny klíčové závěry ze šetření, které proběhlo ve firmách v roce 2019.

V roce 2020 byly informace o novinkách ze sítě zveřejněny v Newsletteru MŠMT pro evropské záležitosti, na webu NPI ČR, na metodickém portále rvp.cz. Články přebírá např. web Česká škola nebo portál EPALE.

Novinky ze sítě ReferNet a připravované výstupy na rok 2020 byly prezentovány na pravidelném setkání evropských sítí, které se uskutečnilo v prezenční formě v červenci 2020 v Domě zahraniční spolupráce. Distribuce tištěných materiálů a propagačních předmětů v letošním roce s ohledem na pandemii s výjimkou této akce neprobíhala vůbec. Cedefop přerušil do odvolání distribuci tištěných materiálů členům sítě.

Stejně jako v minulých letech se osvědčila také spolupráce s odbornými garanty projektu P-KAP, kteří šířili informace ve svých regionech. Šlo např. o distribuci výzvy k účasti ve fotografické soutěži Cedefop Photo Award, ve které získal cenu poroty tým VOŠZ a SZŠ z Ústí nad Labem. O úspěchu jsme informovali prostřednictvím aktuality na webu NPI ČR, viz <https://www.npi.cz/aktuality/evropska-fotograficka-soutez-cedefop>, dále také na sociálních sítích (Instagram a FB Europassu). ReferNet přispěl také daty pro tiskovou zprávu NPI ČR vydanou u příležitosti Evropského týdne odborných dovedností, <https://www.npi.cz/aktuality/npi-cr-se-zapojuje-do-evropskeho-tydne-odbornych-dovednosti> a pro kampaňovou stránku Týdne: <https://www.npi.cz/aktuality/evropsky-tyden-odbornych->

[dovednosti-2020; http://www.nuv.cz/projekty/refernet/objevte-svuj-talent-na-evropskem-tydnu-odbornych-dovednosti](http://www.nuv.cz/projekty/refernet/objevte-svuj-talent-na-evropskem-tydnu-odbornych-dovednosti)

ReferNet nemá svůj účet na žádné sociální síti, nicméně využívá k propagaci FB NPI ČR, FB a Instagram Europassu a LinkedIn tematické skupiny Odborné vzdělávání a spolupráce škol a zaměstnavatelů.

Výstup 3a - Evropský index dovedností – byl prezentován formou webinaru pro členy Národního konsorcia i odborníky mimo tuto síť dne 7.12.

Zástupci sítě ReferNet jsou rovněž členy pracovní skupiny pro anglickou terminologii, která vznikla na popud zástupců Eurydice a EQF a jejímž cílem je sladit užívanou terminologii v oblasti vzdělávání obecně.

Národní webová stránka ReferNetu

S ohledem na transformační proces a vznik NPI ČR došlo v roce 2020 k proměně vizuální identity organizace. V listopadu byl smluvně ošetřen převod domény www.refernet.cz, která byla ve vlastnictví NVF, na NPI ČR. Tento web již v roce 2020 nebyl aktualizován a všechny informace byly zveřejňovány na provizorní webové stránce <http://www.nuv.cz/projekty/refernet>. O této změně byli členové sítě informováni e-mailem. Jakmile bude dokončen web NPI ČR, bude vytvořena stránka se všemi potřebnými informacemi.

Další aktivity

- **Zasedání Národního konsorcia ReferNetu ČR**

Zasedání členů Národního konsorcia a zasedání Řídícího výboru se konalo dne 7. 12. 2020, s ohledem na pandemii COVID-19 online formou, v prostředí MS Teams. Hlavní náplní první části zasedání bylo projednání Výroční zprávy 2020, Statutu a Jednacího řádu Národního konsorcia a následné schválení těchto dokumentů. Představeny byly výstupy ReferNet ČR za rok 2020. Druhá část zasedání byla věnována prezentaci Evropského indexu dovedností a seznámení s daty za ČR.

- **Mezinárodní zasedání sítě ReferNet**

Na mezinárodní úrovni se síť ReferNet setkává zpravidla dvakrát ročně. Jednak jde o plenární zasedání organizované v sídle Cedefopu v Soluni, a jednak o tzv. regionální partnerské fórum organizované s pomocí vybraných zemí, kde se setkává vždy pouze polovina členů sítě v užším, více pracovním laděném, kruhu. V letošním roce se konalo pouze plenární zasedání sítě, a to v online podobě ve dnech 2. - 4. 12. 2020. Kromě plenárního zasedání se v letošním roce konala další tři online setkání, která byla věnována jednotlivým úkolům z plánu činností.

III. Národní konsorcium

Národní koordinátor ReferNetu ČR vykonával, zajišťoval a koordinoval všechny aktivity od dubna, nicméně podle plánu činností na rok 2020. Všechny výstupy vytvořené v rámci úkolů 1-3 validovala národní reprezentantka ReferNetu z MŠMT a připomínkoval Řídící výbor Národního konsorcia.

Kontakty na zástupce týmu NPI ČR v roce 2020:

Národní pedagogický institut ČR (NPI ČR), Senovážné náměstí 25, 110 00 Praha 1, tel. 222 122 112 (pracoviště Weilova 1276/6, 102 00 Praha 10 – Hostivař)

Národní koordinátorka ReferNetu 2020: Mgr. Martina Kaňáková
martina.kanakova@npi.cz

Projektová manažerka: Mgr. Aneta Vencovská
aneta.vencovska@npi.cz

PR manažerka: Mgr. Lucie Šnajdrová
lucie.snajdrova@npi.cz

Národní reprezentantka (MŠMT): **Mgr. Marta Stará**
marta.stara@msmt.cz

Národní konsorcium

Do Národního konsorcia sítě ReferNet bylo v roce 2020 v České republice zapojeno celkem 20 institucí.

Seznam členů Národního konsorcia v roce 2020:

	Člen konsorcia	Webová stránka	Kontaktní osoba	e-mail	Telefon
Řídící výbor	NVF	www.nvf.cz	Zdeňka Šímová	simova@nvf.cz	224 500 540
	NÚV	www.nuv.cz	Martina Kaňáková	martina.kanakova@nuv.cz	724 652 226
	MŠMT	www.msmt.cz	Petr Bannert/ Marta Stará	petr.bannert@msmt.cz marta.stara@msmt.cz	234 812 143
	MPSV	www.mpsv.cz	Martin Sycha	martin.sycha@mpsv.cz	221 923 784
	SPČR	www.spcr.cz	Miloš Rathouský	mrathousky@spcr.cz	225 279 801
	ČMKOS	www.cmkos.cz	Lukáš Němec	nemec.lukas@cmkos.cz	234 461 111
	CZESHA	www.czesha.cz	Jiří Zajíček	jiri.zajicek@mssch.cz	222 924 427
	DZS/Eurydice	www.naerasmusplus.cz	Jana Halamová	jana.halamova@dzs.cz	221 850 618
	ICV Mendelu	www.icv.mendelu.cz	Lenka Danielová	lenka.danielova@mendelu.cz	545 135 201
	CSVŠ	www.csvs.cz	Vladimír Roskovec	roskovec@csvs.cz	739 203 723
	SPTV	www.ssvs.cz	Michal Karpíšek/ Iva Voldánová	karpisek@ssvs.cz iva.voldanova@ssvs.cz	603 253 392 775 655 322
	AVOŠ	www.asociacevos.cz	Markéta Pražmová	prazmova@seznam.cz	602 184 719
	Úřad vlády ČR	www.vlada.cz	Pavel Hradecký	hradecky.pavel@vlada.cz	234 062 416
	VÚPSV	www.vupsv.cz	Pavčina Šťastnová	pavlina.stastnova@vupsv.cz	211 152 775
	MU Brno	www.fss.muni.cz	Tomáš Sirovátka	tomas.sirovatka@vupsv.cz	549 496 559, 543 211 865
	SOÚ AV ČR	www.soc.cas.cz	Lumír Gatnar	lumir.gatnar@soc.cas.cz	210 310 567
	AIVD ČR	www.aivd.cz	Romana Nováčková	reditel@aivd.cz	724 256 474
	MPO	www.mpo.cz	Anna Juřicová	juricovaa@mpo.cz	224 853 222
	SSŠČMS	www.soukromeskoly.cz	Dana Čapková	dana.capkova@soukromeskoly.cz	281 002 623 603 830 036
	UZS	www.uzs.cz	Vít Jásek	vit.jasek@uzs.cz	222 520 951, 222 587 455

IV. Závěr

Výroční zpráva popisuje výstupy, které byly připraveny v průběhu roku 2020. Tímto rokem vstoupila Česká republika do čtyřletého rámcového období.

Česká republika splnila všechny úkoly stanovené Cedefopem v Plánu činností. S výjimkou jednoho výstupu byly všechny úkoly odevzdány včas. ReferNet ČR se zapojuje také do akcí na zvyšování povědomí o činnosti a výstupech Cedefopu.

Práce zástupců ReferNet ČR je Cedefopem a dalšími mezinárodními členy sítě ReferNet velmi dobře hodnocena. Kvalita práce Národního konsorcia je hodnocena Cedefopem dvakrát ročně prostřednictvím tzv. Status Reports (průběžného hodnocení zasílaného národnímu koordinátorovi). Projekt ReferNet každoročně podléhá nezávislému finančnímu auditu.

ReferNet je Evropskou komisí považován za základní zdroj informací o odborném vzdělávání i za věrohodný zdroj mapování dosaženého pokroku v dosahování střednědobých cílů stanovených např. v Řízkém komuniké. Ceněny jsou především rozsáhlejší zprávy, jako např. Přehledová zpráva o systému, tematické zprávy a reporting o politice odborného vzdělávání. Proto klade Cedefop velký důraz na jejich kvalitu, věcnou správnost a validaci informací národními reprezentanty.